

WYMAGANIA EDUKACYJNE I ZASADY OCENIANIA

EDUKACJA ZDROWOTNA • KLASA IV SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Szkoła	Zespół Szkolno – Przedszkolny w Komornikach
Nauczyciel / nauczycielka	Anna Kaźmierczak-Jędrkowiak / Nadia Sobolewska-Flieger
Klasa i oddział	Klasy 4 SP
Rok szkolny	2026/2027
Realizowany program nauczania	Zdrowie w praktyce (Magdalena Juskiewicz)
Podręcznik / materiały wiodące	brak
Data/sposób poinformowania uczniów i rodziców/opiekunów prawnych	30.09.2026r.

Charakter dokumentu

Podstawy rozumienia zdrowia, bezpieczne codzienne wybory, higiena, emocje, relacje i granice oraz pierwsze strategie korzystania z pomocy. Dokument obejmuje wymagania edukacyjne oraz zasady oceniania z obowiązkowej edukacji zdrowotnej. Nie jest rozkładem materiału ani programem nauczania.

WAŻNE: dokument klasowy jest autorskim uszczegółowieniem

Podstawa programowa określa wymagania łącznie dla klas IV–VI, a nie osobno dla klasy IV. Poniższy podział jest propozycją pedagogiczną, którą nauczyciel dostosowuje do realizowanego programu i statutu szkoły. W całym etapie trzeba zapewnić realizację pełnego zakresu podstawy.

Stan legislacyjny

Stan legislacyjny na 13 sierpnia 2026 r. Dokument przygotowano do stosowania w roku szkolnym 2026/2027 z uwzględnieniem nowej podstawy programowej szkoły podstawowej określonej w rozporządzeniu Ministra Edukacji z 11 marca 2026 r. (Dz.U. 2026 poz. 378), zmienionym rozporządzeniem Ministra Edukacji z 8 lipca 2026 r. (Dz.U. 2026 poz. 958), przepisów dotyczących zajęć „edukacja zdrowotna – zdrowie seksualne” (Dz.U. 2026 poz. 966) oraz ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. 2026 poz. 1028). W roku szkolnym 2026/2027 nową podstawę w zakresie edukacji zdrowotnej oraz edukacji zdrowotnej – zdrowia seksualnego stosuje się również w klasach V–VIII szkoły podstawowej.

1. Podstawa prawna i zakres stosowania

- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty – tekst jednolity: Dz.U. 2025 poz. 881, z późn. zm.; w szczególności art. 44b–44e. Tekst aktu
- Rozporządzenie MEN z 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania – tekst jednolity: Dz.U. 2023 poz. 2572, z późn. zm. Tekst aktu
- Rozporządzenie ME z 22 marca 2024 r. – nieobowiązkowe i nieoceniane prace domowe w klasach IV–VIII: Dz.U. 2024 poz. 438. Tekst aktu
- Rozporządzenie ME z 8 lipca 2026 r. zmieniające podstawę programową szkoły podstawowej: Dz.U. 2026 poz. 958. Tekst aktu
- Rozporządzenie ME z 17 lipca 2026 r. dotyczące zajęć „edukacja zdrowotna – zdrowie seksualne”: Dz.U. 2026 poz. 966. Tekst aktu

Co wynika wprost z przepisów

- ocenianie osiągnięć polega na rozpoznawaniu poziomu i postępów ucznia w opanowaniu wiadomości i umiejętności względem podstawy programowej i realizowanego programu;
- nauczyciel na początku roku informuje uczniów i rodziców o wymaganiach na poszczególne oceny, sposobach sprawdzania osiągnięć oraz trybie uzyskania oceny wyższej niż przewidywana;
- szczegółowe zasady oceniania, poprawy, klasyfikacji i przekazywania informacji określa statut szkoły;
- oceny są jawne, nauczyciel je uzasadnia, a sprawdzone prace i dokumentacja oceniania są udostępniane uczniowi i rodzicom;
- wymagania należy dostosować do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia w przypadkach wskazanych w przepisach;
- od klasy IV roczne i końcowe oceny klasyfikacyjne ustala się w skali 1–6.

Obowiązkowy przedmiot a zajęcia nieobowiązkowe

Granica programowa w klasie IV

W klasie IV odrębne zajęcia „edukacja zdrowotna – zdrowie seksualne” obejmują pojęcie zdrowia seksualnego oraz tzw. „złego dotyku”. Zajęcia są nieobowiązkowe i nie podlegają ocenie. W obowiązkowej edukacji zdrowotnej można natomiast oceniać wiedzę i umiejętności dotyczące granic osobistych, bezpieczeństwa i szukania pomocy, jeżeli są realizowane w ramach działu „Zdrowie społeczne”.

Zasada rozstrzygająca: o możliwości oceniania decyduje źródło wymagania i program obowiązkowego przedmiotu, a nie sama nazwa tematu. Treści zrealizowane wyłącznie podczas zajęć nieobowiązkowych nie mogą wpływać na ocenę z edukacji zdrowotnej.

Ustalenia wymagające decyzji nauczyciela

Progi procentowe	Zgodnie ze statutem
Poprawianie ocen bieżących	Zgodnie ze statutem
Uzupełnianie obowiązkowych prac po nieobecności	Uczeń indywidualnie ustala z nauczycielem bezpośrednio po powrocie do szkoły po nieobecności
Warunki uzyskania oceny wyższej niż przewidywana	Uczeń aby ubiegać się o ocenę wyższą niż przewidywana, powinien móc przedstawić swój udział w organizowanych konkursach dot. Przedmiotu Edukacja Zdrowotna, pochwalić się nienagannym i kompletnym prowadzeniem zeszytu przedmiotowego oraz realizacją fakultatywnych zadań domowych proponowanych przez nauczyciela na przestrzeni wszystkich lekcji w roku szkolnym
Sposób informowania uczniów i rodziców	Lekcja organizacyjna/dziennik elektroniczny
Inne ustalenia wynikające ze statutu	brak
Data przedstawienia wymagań uczniom	Do 30.09.2026r.

2. Zasady oceniania

Przedmiot oceny

- wiedza zgodna z podstawą programową i realizowanym programem nauczania;
- umiejętność wyjaśniania zależności, analizowania sytuacji i podejmowania bezpiecznych decyzji;
- stosowanie procedur w symulacji lub zadaniu praktycznym;

- korzystanie z rzetelnych źródeł, odróżnianie faktów od opinii i rozpoznawanie dezinformacji;
- planowanie, wykonanie i refleksja nad doświadczeniem edukacyjnym realizowanym w warunkach szkolnych;
- komunikowanie wniosków rzeczowo, z poszanowaniem godności, bezpieczeństwa i prywatności.

Czego nie oceniamy

- stanu zdrowia, diagnozy, sprawności, masy ciała, wyglądu ani tempa dojrzewania ucznia;
- prywatnych zachowań zdrowotnych ucznia lub jego rodziny, sytuacji rodzinnej i domowych przekonań;
- gotowości do ujawniania własnych doświadczeń, emocji, tożsamości, orientacji, relacji lub historii przemocy;
- zgodności poglądów ucznia z poglądami nauczyciela; ocenie może podlegać rzeczowość argumentacji i praca ze źródłem;
- samej obecności, podporządkowania, grzeczności lub aktywności rozumianej jako częste zabieranie głosu;
- udziału i osiągnięć z zajęć „edukacja zdrowotna – zdrowie seksualne”.

Prywatność i bezpieczeństwo

Uczeń może analizować przypadek fikcyjny lub zanonimizowany. Jeżeli doświadczenie edukacyjne wymaga autorefleksji albo monitorowania własnych zachowań, nauczyciel ocenia proces, poprawność metody i wnioski, a nie prywatne dane. Uczeń nie musi prezentować dzienniczka ani szczegółów osobistych na forum klasy.

3. Sposoby sprawdzania osiągnięć

Forma	Co może być oceniane	Warunek bezpieczeństwa
☐ Krótka praca pisemna / quiz	wiedza, rozumienie pojęć, zastosowanie zasad	pytania nie wymagają ujawniania prywatnych doświadczeń
☐ Studium przypadku	analiza ryzyka, decyzja, uzasadnienie, wskazanie pomocy	przypadek fikcyjny lub zanonimizowany
☐ Zadanie praktyczne / symulacja	procedura, bezpieczeństwo, dobór działania	bez pozorowania intymnych sytuacji i bez diagnozowania
☐ Analiza źródła lub danych	wiarygodność, fakty, wnioski, dezinformacja	materiał odpowiedni do wieku i sprawdzony przez nauczyciela
☐ Projekt / prezentacja / debata	merytoryka, źródła, rozwiązanie, komunikacja	ocenie podlega wkład możliwy do udokumentowania
☐ Doświadczenie edukacyjne	plan, wykonanie, refleksja i zastosowanie	zasadnicza część oceniana w warunkach szkolnych
☐ Odpowiedź ustna	wyjaśnienie i rozumowanie na podstawie materiału	uczeń może odmówić osobistego przykładu bez konsekwencji

Prace domowe w klasach IV–VIII

Pisemna lub praktyczno-techniczna praca domowa jest nieobowiązkowa i nie ustala się z niej oceny.

Nauczyciel sprawdza dobrowolnie wykonaną pracę i przekazuje informację zwrotną. Jeżeli projekt lub doświadczenie edukacyjne ma być ocenione, jego zasadnicza, podlegająca weryfikacji część powinna zostać wykonana podczas zajęć, konsultacji lub innej zorganizowanej formy szkolnej. Sam brak wykonania pracy w czasie wolnym nie może obniżyć oceny.

4. Ogólne kryteria ocen klasyfikacyjnych

Kryteria mają charakter kumulatywny. Uczeń ubiegający się o wyższą ocenę spełnia również wymagania poziomów niższych. Ocenę klasyfikacyjną ustala się na podstawie całokształtu udokumentowanych osiągnięć, a nie wyłącznie średniej arytmetycznej. Przepisy krajowe nie narzucają wag ocen ani progów procentowych.

Ocena	Ogólna charakterystyka poziomu
6 – celujący	Uczeń opanował wymagania w bardzo wysokim stopniu, samodzielnie łączy wiedzę, przenosi ją na nowe sytuacje, krytycznie ocenia źródła i tworzy trafne rozwiązania. Ocena 6 nie wymaga wiadomości wykraczających poza program.
5 – bardzo dobry	Uczeń bardzo dobrze opanował wiadomości i umiejętności, samodzielnie je stosuje, uzasadnia wnioski i poprawnie rozwiązuje także bardziej złożone zadania.
4 – dobry	Uczeń opanował większość wymagań, samodzielnie rozwiązuje zadania typowe i stosuje wiedzę w sytuacjach praktycznych; potrzebuje jedynie niewielkiego wsparcia.
3 – dostateczny	Uczeń opanował podstawowe wiadomości i umiejętności, rozwiązuje zadania typowe, a przy trudniejszych korzysta ze wskazówek nauczyciela.
2 – dopuszczający	Uczeń spełnia minimum niezbędne do dalszego uczenia się; z pomocą rozpoznaje podstawowe zasady, wykonuje proste zadania i stosuje najważniejsze procedury bezpieczeństwa.
1 – niedostateczny	Uczeń nie spełnia wymagań koniecznych nawet przy zapewnionym wsparciu i nie potrafi wykonać najprostszego zadania dotyczącego ocenianych wiadomości lub umiejętności. Oceny 1 nie wolno uzasadniać odmową ujawnienia prywatnych doświadczeń ani stanem zdrowia ucznia.
Ocena śródroczna i roczna Powinna podsumowywać poziom i postępy ucznia względem rocznych wymagań. Nie należy jej ustalać automatycznie z jednego sprawdzianu, jednego projektu ani samej aktywności na lekcji. Warunki poprawy, uzyskania oceny wyższej niż przewidywana oraz sposób przekazywania informacji muszą być zgodne ze statutem szkoły.	

5. Szczegółowe wymagania edukacyjne – klasa IV

Zakres przyjęty w dokumencie: Podstawy rozumienia zdrowia, bezpieczne codzienne wybory, higiena, emocje, relacje i granice oraz pierwsze strategie korzystania z pomocy.

1. Wartości i postawy

- Uczeń wyjaśnia, dlaczego zdrowie jest wartością i zasobem człowieka;
- Uczeń rozpoznaje zachowania świadczące o trosce o zdrowie własne i innych osób;
- Uczeń analizuje proste sytuacje z perspektywy szacunku, empatii i odpowiedzialności;
- Uczeń odróżnia ocenę zachowania od oceniania człowieka i jego cech.

2. Zdrowie fizyczne

- Uczeń wyjaśnia pojęcia „zdrowie” i „zdrowy styl życia” oraz wskazuje wiarygodne źródła informacji;
- Uczeń omawia zasady higieny ciała, włosów, odzieży i jamy ustnej;

- Uczeń prawidłowo odczytuje wynik pomiaru temperatury i wie, kiedy zwrócić się do osoby dorosłej;
- Uczeń przygotowuje listę informacji potrzebnych podczas wizyty lekarskiej lub stomatologicznej;
- Uczeń rozpoznaje sytuacje wymagające wezwania pomocy i układa prawidłowy komunikat alarmowy.

3. Aktywność fizyczna

- Uczeń wymienia fizyczne i psychiczne korzyści ruchu oraz skutki długiego siedzenia;
- Uczeń dobiera bezpieczną aktywność, strój i miejsce do warunków pogodowych;
- Uczeń proponuje aktywną przerwę oraz ćwiczenia wspierające prawidłową postawę;
- Uczeń wyjaśnia znaczenie snu i zasady ograniczania ekranów przed snem.

4. Odżywianie

- Uczeń komponuje prosty posiłek zgodny z talerzem zdrowego żywienia;
- Uczeń wyjaśnia znaczenie regularnych posiłków, warzyw, owoców i wody;
- Uczeń odróżnia podstawowe informacje na etykiecie produktu, w tym wykaz alergenów;
- Uczeń proponuje bezpieczną, prostą przekąskę i uzasadnia wybór składników.

5. Zdrowie psychiczne

- Uczeń wyjaśnia pojęcie zdrowia psychicznego i podaje przykłady czynników ochronnych;
- Uczeń rozpoznaje i nazywa emocje oraz dobiera konstruktywny sposób reagowania;
- Uczeń stosuje podstawowy komunikat wspierający i wie, kiedy potrzebna jest pomoc dorosłego;
- Uczeń wskazuje szkolne i pozaszkolne miejsca uzyskania pomocy.

6. Zdrowie społeczne

- Uczeń rozróżnia koleżeństwo, przyjaźń, zauroczenie, zakochanie i miłość na poziomie odpowiednim do wieku;
- Uczeń wymienia funkcje rodziny oraz czynniki sprzyjające dobrej atmosferze rodzinnej;
- Uczeń rozpoznaje granice osobiste i przykłady ich naruszenia;
- Uczeń formułuje bezpieczną odmowę i wskazuje osobę, do której można zwrócić się po pomoc.

7. Dojrzewanie

- Uczeń opisuje podstawowe fizyczne, emocjonalne i społeczne zmiany okresu dojrzewania;
- Uczeń wyjaśnia, że tempo dojrzewania jest zróżnicowane, i odróżnia typowe zmiany od sygnałów wymagających konsultacji;
- Uczeń omawia zasady higieny związanej z dojrzewaniem, bez odnoszenia ich do prywatnych doświadczeń ucznia.

8. Zdrowie środowiskowe

- Uczeń podaje przykłady wpływu powietrza, wody, hałasu i terenów zielonych na zdrowie;
- Uczeń wyjaśnia znaczenie kontaktu z naturą i odpowiedzialności za zwierzęta;
- Uczeń proponuje jedno realistyczne działanie poprawiające zdrowie środowiskowe w najbliższym otoczeniu.

9. Internet i profilaktyka uzależnień

- Uczeń stosuje zasady higieny cyfrowej i wyjaśnia domowe zasady ekranowe;
- Uczeń rozpoznaje cyberprzemoc, hejt, phishing, deepfake, kradzież tożsamości i niebezpieczny kontakt;
- Uczeń wyjaśnia, jak przerwać kontakt, zabezpieczyć dowód i zgłosić zagrożenie osobie dorosłej;
- Uczeń wymienia podstawowe zagrożenia związane z alkoholem, wyrobami tytoniowymi i napojami energetyzującymi.

6. Wymagania na poszczególne oceny – klasa IV

Wymagania są kumulatywne i odnoszą się do zakresu realizowanego w danym roku. Nie trzeba potwierdzać każdego punktu oddzielną oceną. Nauczyciel gromadzi różnorodne dowody osiągnięć, uwzględnia postęp i dostosowanie wymagań.

6 – celujący

- Uczeń samodzielnie łączy wiadomości z kilku działów, np. sen, ekrany, emocje i aktywność;
- Uczeń ocenia wiarygodność źródła zdrowotnego i jasno uzasadnia swoją ocenę;
- Uczeń rozwiązuje złożone studium przypadku, przewiduje skutki decyzji i proponuje bezpieczne rozwiązanie;
- Uczeń tworzy użyteczny materiał lub działanie edukacyjne i potrafi je poprawić po informacji zwrotnej.

5 – bardzo dobry

- Uczeń bardzo dobrze opanował wymagania klasy IV i samodzielnie stosuje je w nowych sytuacjach;
- Uczeń uzasadnia zasady higieny, odżywiania, snu, ruchu i bezpieczeństwa cyfrowego;
- Uczeń poprawnie analizuje sytuacje dotyczące emocji, relacji, granic i pomocy;
- Uczeń korzysta z rzetelnych źródeł i formułuje trafne wnioski.

4 – dobry

- Uczeń opanował większość wymagań i samodzielnie rozwiązuje typowe zadania;
- Uczeń wyjaśnia zależności między codziennymi wyborami a zdrowiem;
- Uczeń stosuje poznane schematy reagowania w typowych sytuacjach zagrożenia;
- Uczeń po niewielkiej wskazówce poprawia błędy i uzupełnia uzasadnienie.

3 – dostateczny

- Uczeń zna podstawowe pojęcia i zasady z dziewięciu działów;
- Uczeń rozpoznaje typową sytuację zdrowotną lub społeczną i wskazuje bezpieczną reakcję;
- Uczeń wykonuje proste zadanie praktyczne według instrukcji;
- Uczeń korzysta ze wskazanego źródła i odczytuje z niego najważniejszą informację.

2 – dopuszczający

- Uczeń z pomocą wyjaśnia, czym jest zdrowie i podaje przykłady zachowań wspierających zdrowie;
- Uczeń rozpoznaje podstawowe zasady higieny, odżywiania, ruchu, snu i bezpieczeństwa cyfrowego;
- Uczeń wie, że w sytuacji zagrożenia należy przerwać działanie i zwrócić się do zaufanej osoby dorosłej;
- Uczeń wykonuje najprostsze zadanie lub element procedury przy wyraźnej instrukcji.

1 – niedostateczny

Uczeń nie osiąga poziomu koniecznego opisanego dla oceny dopuszczającej, mimo zapewnienia adekwatnego wsparcia, możliwości uzupełnienia braków i dostosowania wymagań. Nie można ustalić oceny niedostatecznej za brak osobistych zwierzeń, stan zdrowia, poglądy, niewykonanie nieobowiązkowej pracy domowej ani nieuczestniczenie w zajęciach „zdrowie seksualne”.

7. Doświadczenie edukacyjne i ocena pracy praktycznej

Podstawa programowa wymaga co najmniej jednego doświadczenia edukacyjnego w każdym roku szkolnym.

Może ono zostać wybrane przez ucznia samodzielnie lub wspólnie z nauczycielem. Przykłady odpowiednie dla tej klasy:

- mapa miejsc w okolicy sprzyjających zdrowym nawykom;
- przygotowanie i analiza prostej zdrowej przekąski w warunkach szkolnych;
- komiks lub plakat o stawianiu granic i szukaniu pomocy;

Plan doświadczenia edukacyjnego

Wybrane doświadczenie / projekt	Do uzgodnienia
--	-----------------------

Planowany termin	Do uzgodnienia
Miejsce wykonania zasadniczej części	Podczas lekcji/ wycieczki
Sposób udokumentowania indywidualnego wkładu	Obecność oraz aktywność ucznia zanotowana przez nauczyciela
Ustalenia dotyczące prywatności i bezpieczeństwa	Brak wymagań dotyczących indywidualnych, osobistych doświadczeń, praca na danych ćwiczeniowych/symulacyjnych

Kryteria oceny doświadczenia

Kryterium	Dowód osiągnięcia
Poprawność merytoryczna	zgodność treści z wiedzą naukową i wymaganiami programu
Praca ze źródłem	dobór wiarygodnego źródła, prawidłowe odczytanie informacji i podanie źródła
Zastosowanie praktyczne	realistyczny plan, bezpieczne wykonanie, rozwiązanie odpowiadające problemowi
Rozumowanie i refleksja	uzasadnienie decyzji, rozpoznanie ograniczeń, wskazanie możliwej poprawy
Komunikacja i wkład	jasny przekaz oraz udokumentowany wkład ucznia, bez oceniania osobowości

Rubryka nie jest automatycznym przelicznikiem punktów na ocenę. Poziom wykonania interpretuje się łącznie z klasowymi wymaganiami i zasadami statutu szkoły.

8. Dostosowanie wymagań i wsparcie ucznia

- dostosowanie może dotyczyć formy polecenia, czasu, liczby elementów zadania, sposobu odpowiedzi, materiałów wspierających i warunków wykonania;
- nie oznacza automatycznego obniżenia celu kształcenia, lecz umożliwia uczniowi wykazanie wiedzy i umiejętności w dostępny sposób;
- dla ucznia z orzeczeniem lub opinią uwzględnia się wskazania dokumentu oraz, gdy dotyczy, ustalenia IPET;
- uczeń objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną bez opinii także może mieć dostosowane wymagania na podstawie rozpoznania nauczycieli i specjalistów;
- materiały o przemocy, autoagresji, zaburzeniach psychicznych, dojrzewaniu i uzależnieniach realizuje się językiem bezpiecznym, bez epatowania szczegółami i bez wymuszania dyskusji osobistej.

Data zatwierdzenia wersji końcowej	4.09.2026
Podpis nauczyciela / nauczycielki	Anna Kaźmierczak-Jędrkowiak Nadia Sobolewska-Flieger